

Rama IX Art Museum Foundation

มูลนิธิ
หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน
RAMA IX ART MUSEUM FOUNDATION

เลขที่ 11 ถนนพหลโยธิน แขวง
ตลาดจตุรพักตรพิมาน กรุงเทพฯ 10500
Tel. 235-9285-9 Fax. 235-9285

Rama IX Art Museum Foundation

CON-tempus
THE BANGKOK FINE ART CENTER

Rama IX Art Museum

จิตรกรรม บัวหลวง

ชุดที่ 4 ปี 2522
กค 17 น คคิลปพีระศรี
2522 20 ธันวาคม 22

 รัตนาคารกรุงเทพ จำกัด

Rama IX Art Museum Foundation

จิตรกรรม บัวหลวง

ครั้งที่ 4 ปี 2522
หอศิลป์พระศรี
4-30 ธันวาคม 22

 ภัณฑารักษ์แห่งชาติ
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

๑๖/๑๑/๒๕๖๒
A1236
๒๕๖๒
คำนำ

๑๙.
๕๖๓

การศึกษาศิลปะในปัจจุบันมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะส่งเสริมพฤติกรรมของบุคคลให้ได้รับการพัฒนาในความรู้ความเข้าใจในศิลป การสร้างสรรค์ รู้จักอนุรักษ์และเสริมสร้างศิลปกรรมอันเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ การเรียนการสอนศิลปะจึงมีบทบาทสำคัญอยู่ไม่น้อย อย่างไรก็ตาม การมุ่งเน้น เฉพาะ การสอน กัน โดยลำพังในสถาบันการศึกษานั้นจึงเป็นที่น่าเสียดายที่ไม่อาจมุ่งเน้นให้ประชาชนได้มีโอกาสสัมผัสกับงานศิลปะที่ดีงาม แม้จะได้มีการส่งเสริมให้มีการแสดงผลงานของนักศึกษาและศิลปินอยู่บ้าง แต่ก็ไม่มากนัก ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ได้ริเริ่มโครงการจัดประกวดจิตรกรรมบัวหลวงขึ้นเป็นครั้งที่ 4 แล้ว โดยมุ่งหวังที่จะให้ศิลปินได้มีโอกาสแสดงผลงานของตนให้ปรากฏเป็นการแผ้วถางทางให้ได้เกิดการสนับสนุนแนวทางนี้กันให้มากขึ้น ซึ่งก็นับว่าได้ผลสมเจตนารมณ์ทุกประการ

ในครั้งนี้นี้ ธนาคารได้รับความร่วมมือด้วยดีจากศิลปินต่างส่งผลงานเข้าร่วมประกวดด้วยจำนวนมาก ถึง ๑๖๐๐ ชิ้น การได้เลือกผลงานที่เด่น ๆ มาจัดแสดงไว้ให้เป็นที่ประจักษ์ เพื่อประโยชน์ในทางความรู้ความเข้าใจในสุนทรียศาสตร์ ณ หอศิลป์ พีระศรี จึงหวังว่านิทรรศการภาพเขียนบัวหลวง ครั้งที่ 4 คงจะได้รับการต้อนรับจากผู้สนใจทั่วไปอย่างดียิ่งเช่นเคย

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
4 ธันวาคม ๒๕๖๒

003561

Rama IX Art Museum Foundation

มอบให้เป็นสมบัติ
ของห้องสมุดศูนย์สังคีตศิลป์

จิตรกรรมบัวหลวงครั้งที่ ๔ ปี ๒๕๖๒

ตามที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด มีนโยบายส่งเสริมศิลปกรรมอันเป็นการแสดงออกประการหนึ่งซึ่งวัฒนธรรมของชาติ โดยได้จัดให้มีการประกวดภาพเขียนซึ่งรางวัลบัวหลวงมา ๓ ครั้งแล้วนั้น ปรากฏว่าได้รับความสนใจเป็นอันมากจากศิลปินทั่วประเทศ ดังนั้น ในปี ๒๕๖๒ นี้ ธนาคารจึงจะจัดให้มีการประกวดขึ้นอีกเป็นครั้งที่ ๔ โดยมีระเบียบการดังต่อไปนี้

๑. ประเภทของภาพเขียน ภาพเขียนที่จะจัดประกวดมี ๒ ประเภท คือ

๑.๑ ภาพเขียนไทยแบบประเพณี คือ ภาพเขียนซึ่งแสดงออกถึงเรื่องราวแบบไทยๆ ตามแบบฉบับการเขียนภาพของไทยแต่โบราณ รวมทั้งภาพเขียนในลักษณะไทยๆ อันเกี่ยวกับชีวิตชาวไทยในปัจจุบันด้วย

๑.๒ ภาพเขียนไทยร่วมสมัย คือ ภาพเขียนสมัยใหม่ที่แสดงออกตามแนวเขียนแผนใหม่ อิสระทั้งในด้านความคิดสร้างสรรค์ สาระ และเทคนิคการเขียนภาพ ซึ่งอาจจะใช้สีน้ำ สีฝุ่น หรือสีน้ำมัน ฯลฯ ก็ได้

๒. ผู้ส่งภาพเข้าประกวด

ศิลปินไทยเท่านั้นที่มีสิทธิส่งภาพเขียนเข้าประกวดได้ ภาพนั้นจะต้องสร้างขึ้นด้วยความคิดและมีมือของศิลปินเอง และจะต้องไม่เคยนำออกแสดงหรือประกวด ณ ที่อื่นใดมาก่อนในประเทศไทย

พนักงานของธนาคารกรุงเทพ จำกัด ไม่มีสิทธิส่งภาพเขียนเข้าประกวด

3. การส่งภาพเขียนเข้าประกวด

ศิลปินคนหนึ่งมีสิทธิส่งภาพเข้าประกวดในแต่ละประเภทได้ไม่เกิน 5 ชิ้น ให้กรอกนาม ตำบลที่อยู่ ขนาด และรายละเอียดต่าง ๆ ลงในแบบพิมพ์และติดไว้หลังภาพ ถ้าประสงค์จะจำหน่าย ก็ให้แจ้งราคาไว้ในแบบพิมพ์ด้วย

กำหนดส่งภาพเข้าประกวดที่ หอศิลป์ พีระศรี ซอยอรรถการประสิทธิ์ ถนนสาทรใต้ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 22-31 ตุลาคม 2522

ภาพเขียนที่ส่งเข้าประกวดจะต้องอยู่ในสภาพเรียบร้อย เหมาะสมที่จะติดตั้งแสดงได้

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด รับเป็นผู้ดูแลรักษาภาพเขียนทุกชิ้นที่ส่งเข้าประกวดอย่างดีที่สุด แต่จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดขึ้นจากเหตุสุดวิสัย

4. คณะกรรมการตัดสิน

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด จะเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นกรรมการคัดเลือกและตัดสินให้รางวัล

5. ผลการประกวด

ค่าตัดสินของคณะกรรมการถือว่าเป็นที่สุด จะอุทธรณ์มิได้

6. รางวัล

คณะกรรมการตัดสินจะดำเนินการ คัดเลือก ภาพเขียนที่มีคุณค่าทางศิลปะมากที่สุด และพิจารณาตัดสินให้รางวัลในแต่ละประเภท ดังนี้

ประเภทภาพเขียนไทยประเพณี

รางวัลที่ 1 เหรียญทองบวหลวง และเงินรางวัล 25,000.00 บาท 1 รางวัล

รางวัลที่ 2 เหรียญเงินบวหลวง และเงินรางวัล 20,000.00 บาท 1 รางวัล

รางวัลที่ 3 เหรียญทองแดงบวหลวง และเงินรางวัล 10,000.00 บาท 2 รางวัล

ประเภทภาพเขียนไทยร่วมสมัย

รางวัลที่ 1 เหรียญทองบวหลวง และเงินรางวัล 25,000.00 บาท 1 รางวัล

รางวัลที่ 2 เหรียญเงินบวหลวง และเงินรางวัล

20,000.00 บาท 1 รางวัล

รางวัลที่ 3 เหรียญทองแดงบวหลวง และเงินรางวัล

10,000.00 บาท 2 รางวัล

คณะกรรมการตัดสินอาจพิจารณารางวัลหนึ่งรางวัลใดก็ได้ หากคุณค่าทางศิลปะของภาพเขียนที่ส่งเข้าประกวดสูงไม่ถึงระดับที่สมควรจะได้รับรางวัลนั้น

7. กรรมสิทธิ์ของงานที่ได้รับรางวัล

ภาพเขียนในแต่ละประเภทที่ศิลปินเป็นผู้เป็นเจ้าของ ได้รับการวินิจฉัยตัดสินจากคณะกรรมการให้ได้รับรางวัลที่ 1 รางวัลที่ 2 และรางวัลที่ 3 แล้ว ให้ถือว่าตกเป็นกรรมสิทธิ์ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด

8. การจัดแสดง

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด จะนำภาพเขียนที่คณะกรรมการตัดสินได้คัดเลือกแล้วว่าสมควรนำออกแสดง จัดรวบรวมไว้ให้ประชาชนชม ณ ห้องแสดงนิทรรศการของ หอศิลป์ พีระศรี ระหว่างวันที่ 4-30 ธันวาคม 2522 ทุกวันเว้นวันจันทร์ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงคุณค่าทางศิลปะและจำนวนที่เหมาะสมแก่การจัดแสดง

ภาพต่าง ๆ ที่ได้ตั้งแสดง หากจำหน่ายได้จะหักรายได้สมทบทุนมูลนิธิ หอศิลป์ พีระศรี ร้อยละยี่สิบของจำนวนเงินที่จำหน่ายได้นั้น

9. การรับภาพเขียนคืน

ภาพเขียนชิ้นใดที่มีได้นำออกแสดง ศิลปินเป็นเจ้าของจะขอรับคืนได้ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันประกาศผลการตัดสิน ส่วนภาพเขียนที่นำออกแสดง เจ้าของจะขอรับคืนได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันสิ้นสุดการแสดงแล้ว ในวันและเวลาทำการของ หอศิลป์ พีระศรี หากพ้นกำหนดดังกล่าว ธนาคารกรุงเทพ จำกัด จะไม่ขอรับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ อันอาจเกิดขึ้นได้

ประกาศ ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2522

ข้อคิดเห็นงานจิตรกรรมไทย

ในปัจจุบันนี้ถ้าพูดถึงงานจิตรกรรมไทยแล้ว เรามักจะให้ความหมายพุ่งไปสู่รูปภาพ ซึ่งจิตรกรได้เขียนระบาย มีอยู่บนฝาผนังที่ตามวัดวาอารามแต่โบราณ ลงท่อนอาเง็กเห็นภาพที่วาดและระบายด้วยสีแดงคล้ำ ๆ มีประกายวาววามของผิวทองคำเปลวประดับบางแห่งบนฝาผนังทึบ ๆ รูปภาพแสดงทวยเทพนั่งประนมมือ มาประชุมกันเป็นทิวแถวบนฝาผนังเหนือช่องหน้าต่าง ภาพพระโพธิสัตว์ เสวยพระชาติต่างๆ ซึ่งลำดับเขียนบนพื้นที่ไม่สีกว้าง ล้วนเป็นแต่เช่นรูปแบบที่ติดอยู่ในจิตสำนึกของคนส่วนมาก เมื่อคิดถึงเรื่องจิตรกรรมไทย

งานจิตรกรรมไทยแต่โบราณย่อมมีลักษณะและธรรมชาติในการปรากฏเป็นไปดังเช่นกล่าว ทั้งนี้เนื่องด้วยรูปลักษณะในทางจิตรกรรม ซึ่งมีคุณสมบัติอันเปี่ยมด้วยศิลปลักษณะ เป็นรูปลักษณะอันสามารถโน้มน้าวความสนใจให้ปรารถนาดูชม และสื่อความหมายให้ผู้ดูได้เข้าใจในตัวของมันเอง โดยมีพิกษาผู้คนเจรจาเพื่อความหมายจิตรกรรมนั้นให้ปรากฏอาศัยรูปลักษณะอันสำคัญแห่งจิตรกรรมนั้นแลศาสนาจารย์แต่ก่อนจึงได้นำเอารูปลักษณะทางจิตรกรรมมาใช้ให้เกิดคุณประโยชน์แก่การพรรณนา อรรถกถา ฎีกา ให้ปรากฏโดยที่รูปธรรม เพื่อให้ง่ายแก่ชนทั้งปวงจะเข้าใจในคติธรรมแห่งศาสนา

งานจิตรกรรมไทยแต่ก่อนส่วนมาก ได้รับการสร้างสรรค์ขึ้นก็เพื่อให้เป็นคุณประโยชน์แก่พระศาสนา ในด้านการชักจูงความศรัทธาและพรรณนาเนื้อหาธรรมะ เหตุฉะนั้นศิลปกรรมไทยด้านจิตรกรรม จึงเป็นศิลปประเภทที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อการรับใช้พระศาสนา งานจิตรกรรมเป็นเครื่องมือสื่อความหมายของศาสนาจารย์แก่ชนทั้งปวงเพื่อความสัมฤทธิ์ผลในการเผยแพร่และสั่งสอนศาสนา กับการเพิ่มพูนอรรถการในการตกแต่งศาสนสถานให้เห็นสำคัญ ในส่วนที่ประชาชนพึงจะได้รับคุณประโยชน์จากงานจิตรกรรม ในสมัยก่อน จึงอยู่ในแวดวงจำกัดจำเพาะแต่ให้รับรู้ ว่าจิตรกรรมนั้นเป็นภาษา

รูปภาพที่ใช้พรรณนาแต่เรื่องศาสนาเท่านั้น คุณค่าของงานจิตรกรรมในด้านอื่น ๆ มีเป็นอันว่าสนทรียรส อันอาจทำให้เกิดการยกระดับจิตใจ เมื่อได้ชื่นชมให้สูงส่งขึ้น หรือนำให้เกิดความหวังเป็นพลังนำให้คิดเห็น ในเรื่องการมีชีวิตที่ดีขึ้น ไม่ปรากฏมีอยู่ในงานจิตรกรรมโบราณ เราจะเห็นงานจิตรกรรมไทยที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยปราศจากความประสงค์เพื่อการศาสนา จึงเป็นเรื่องไม่ง่าย เหตุฉะนั้นเราจึงขาดแคลนงานจิตรกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อการเสพชมในสนทรียรสอันเป็นธรรมชาติแท้ของจิตรกรรม และก็โดยเหตุดังนี้ เราจึงกล้าที่จะกล่าวว่า คนไทยเราจำนวนไม่น้อยมีการรับรู้และเข้าใจงานจิตรกรรมไทยอยู่ ในแวดวงคับแคบ ดังความในย่อหน้าต้นเรื่องนั้นแล

งานศิลปกรรมไม่จำกัดว่าประเภทใด ย่อมเป็นที่ประจักษ์โดยทั่วว่าสำเร็จขึ้นด้วยฝีมือและความคิดของมนุษย์ งานศิลปกรรมกล่าวได้ว่าเป็นประจักษ์พยานในการดำเนินวิถีชีวิตและสังคมของมนุษย์ การมีชีวิตนั้นสังเกตเห็นได้ว่า จะไม่หยุดนิ่งหรือติดอยู่กับที่เฉย ๆ ย่อมเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงเรื่อย ๆ ชีวิตและสังคมของมนุษย์ก็เฉกเช่นกล่าว เมื่อมนุษย์และสังคมเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา องค์ประกอบในการดำเนินวิถีแห่งชีวิตก็ย่อมจะต้องอนุโลม จะปฏิเสธอยู่ไม่ควม ศิลปกรรมเป็นองค์ประกอบในวิถีแห่งชีวิตและสังคมมนุษย์ย่อมจะต้องอนุโลมไปกับความเคลื่อนไหว และการเปลี่ยนแปลง งานจิตรกรรมอันเป็นงานศิลปกรรมประเภทหนึ่ง โดยธรรมชาติแห่งรูปลักษณะและคุณค่าในตัวของมันเอง เป็นสิ่งยังให้เกิดความยินดีและชื่นชมแก่จิตใจ เมื่อได้ชื่นชมงานจิตรกรรมไทยก็น่าที่จะเป็นคุณประโยชน์เช่นนี้ แต่ช่วงสมัยในอดีต งานจิตรกรรมไทยได้ถูกจำกัดแวดวงอยู่ในจังหวัดเพื่อรับใช้กิจการพระศาสนาเท่านั้น ย่อมเป็นความคับแคบไม่ยังให้เกิดคุณประโยชน์แก่ชนทั้งปวง นอกจากความเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนาในด้านการอุปมาอุปไมยเท่านั้น งานจิตรกรรมเพื่อการศาสนาไม่เปิดโอกาสให้ศิลปินได้แสดงความรู้สึก อารมณ์และทัศนคติที่เขาคิดเห็นสังคมและสิ่งแวดล้อมออกมาได้อย่างอิสระ การสร้างสรรค์งานจิตรกรรมไทยแต่อดีต

ผลการตัดสินการประกวดภาพเขียน
ชิงรางวัลบัวหลวง ครั้งที่ 4
ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด

1. ประเภทภาพเขียนไทยประเพณี

เหรียญทองบัวหลวงพร้อมเงินรางวัล 25,000.- บาท

ได้แก่ภาพชื่อ "วิฤตการณ์ปัจจุบัน"

ของนายปัญญา วิจินธนสาร

เหรียญเงินบัวหลวงพร้อมเงินรางวัล 20,000.- บาท

ได้แก่ภาพชื่อ "อวมงคล"

ของนายเฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

เหรียญทองแดงบัวหลวงพร้อมเงินรางวัล 10,000.- บาท

ได้แก่ภาพชื่อ "จักรวาล"

ของ น.ส. วิภาวี บริบูรณ์

และภาพชื่อ "อนุตรมารวิชัย"

ของนายฤตดากร สดประเสริฐ

2. ประเภทภาพเขียนไทยร่วมสมัย

เหรียญทองบัวหลวงพร้อมเงินรางวัล 25,000.- บาท

ได้แก่ภาพชื่อ "COLOURED LIGHTS AT NIGHT"

ของ น.ส. เสริมสุข เขียรสุนทร

เหรียญเงินบัวหลวงพร้อมเงินรางวัล 20,000.- บาท

ได้แก่ภาพชื่อ "พลั้งสีดาในเดือนตุลาคม"

ของ นายพิษณุ ศุภนิมิตร

เหรียญทองแดงบัวหลวงพร้อมเงินรางวัล 10,000.- บาท

ได้แก่ภาพชื่อ "ทางเกว No 1"

ของนายทวน ชีระพิจิตร

และภาพชื่อ "SPACE 80 No. 2"

ของนายรุ่ง ชีระพิจิตร

นั้นอาจเป็นแค่ประโยชน์และเหมาะสมกับสภาพสังคมในสมัย
นั้น เพราะเหตุที่ศาสนาจารย์ไม่มีเครื่องมือสื่อความเข้าใจใน
การเผยแพร่และสั่งสอนศาสนาดีไปกว่า รูปภาพจิตรกรรม ซึ่ง
เป็นภาษาประเภทหนึ่ง งานจิตรกรรมจึงถูกผูกขาดได้ใช้เฉพาะ
แวดวงเพื่อการพระศาสนาเท่านั้น

ในปัจจุบันสภาพการณ์ของสังคม และวิถีชีวิตของ
มนุษย์ต่างกว่าในหลายศตวรรษที่ผ่านมา โดยเฉพาะสื่อ
ความหมายเกิดมีเพิ่มพูนในรูปแบบต่าง ๆ มาก อาจใช้ในการ
สื่อความรู้ความเข้าใจไม่จำกัดอยู่แต่เพียง ภาษา รูป ภาพ จิตร-
กรรมเท่านั้น งานจิตรกรรมไทยในปัจจุบันจึงควรได้รับการ
ปลดปล่อยจากความคิดและการสร้างสรรค์ เพื่อการศาสนาแต่
ด้านเดียวดังที่ได้เป็นมาแล้วแต่อดีตแล้วมาเริ่มพิจารณาความ
สำคัญจิตรกรรมไทยในการที่จะทำให้เกิดเป็นคุณประโยชน์แก่วิถี
แห่งชีวิตและสังคมให้กว้างขวางกว่าแต่ก่อน สนับสนุนและ
ส่งเสริมศิลปินให้มีอิสระในการสร้างสรรค์ และแสดง ออก ให้
ปรากฏปัจเจกภาพอันสำคัญของเขา โดยเฉพาะ การ นิรมิตงาน
จิตรกรรมไทยร่วมสมัย อันสามารถแสดงความคิด อารมณ์
ความรู้สึกที่เขาพิจารณาโลกทัศน์แห่งยุคสมัยของเขาด้วยสัจจะ
ธรรม มิใช่ปรากฏการจิตรกรรมไทยให้ดำรงอยู่ด้วยการลอก
เลียนรูปแบบจิตรกรรมสมัยเก่า ๆ ได้เท่าเทียม หรือเกาะอยู่
แต่ตำราศาสนาเอามาเป็นเนื้อหา ในการ เขียน ระบาย รูปภาพ
โดยไม่ใจกว้างพอที่จะยอมรับ ความจริง อัน เป็น อยู่ ใน สังคม

Rama IX Art Museum Foundation

จิตรกรรมไทย ในปัจจุบันน่าจะได้รับการพิจารณา
ด้วยเหตุผลเหนือขนบนิยม อันเป็นระเบียบบังคับสืบ ๆ กัน
มาแต่ก่อน เพื่อการสร้างสรรค์ที่เหมาะสมแก่สภาพการรับรู้
และทัศนคติ ตลอดจนค่านิยมของชนส่วนใหญ่ในเวลานี้

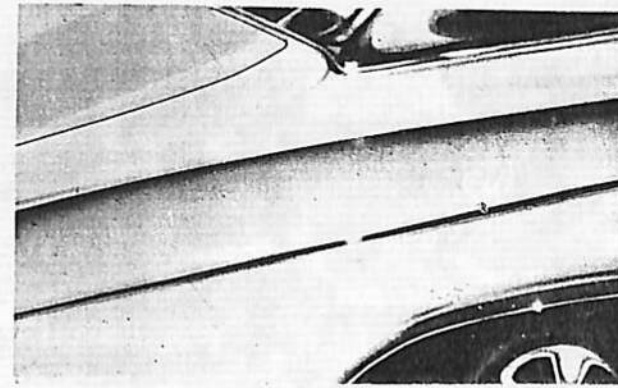
จุลทัศน์ พยาฆรานนท์

รายนามคณะกรรมการตัดสิน
จิตรกรรมบัวหลวง ครั้งที่ 4

หม่อมเจ้าการวิก จักรพันธุ์	ประธานกรรมการ,
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลุด นิ่มเสมอ	กรรมการ
นางนิเชียม ยิบอินซอย	กรรมการ
อาจารย์สวัสดิ์ ตันติสุข	กรรมการ
อาจารย์จุลทัศน์ รัชต์โรจน์	กรรมการ
อาจารย์อวบ สาละเสน	กรรมการ
ดร. ภิริยะ ไกรฤกษ์	กรรมการ
นายถวัลย์ คำนี	กรรมการ
นายปรีชา เตาทอง	กรรมการ

Rama IX Art Museum Foundation

จิตรกรรมบัวหลวง
ครั้งที่ 4

“ทิววัดดู”
 รุ่งศักดิ์ พงษ์โสภณ
 ขนาด 160×250 ซม.
 อะครายกติก

Rama IX Art Museum Foundation

“อภินิหาร”
 นิพนธ์ วัฒนา
 ขนาด 166×75 ซม.
 สีฝุ่น